

Oponentní posudek diplomové práce

Autor/ka DP: Bc. Jana Štěpánková
Název práce: Analýza "porozumění jinakosti" ve vybraných učebnicích Výchovy k občanství pro 2. stupeň ZŠ
Oponent/ka: PhDr. Lenka Václavíková, Ph.D.

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☒	☐	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☒	☐	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☒	☐	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☒	☐	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☒	☐	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☒	☐	☐	☐
C. Přínos práce *				
	☒	☐	☐	☐

Slovní hodnocení práce:

Předkládaná magisterská práce se zaměřuje na obsahovou analýzu učebnic občanské výchovy z hlediska prezentace a zpracování tématu kulturní tolerance a akceptace jinakosti ve společnosti a ve školní výchově. Autorka realizuje vlastní obsahovou analýzu učebnic a tímto je práce velmi cenná jako výzkumný zdroj pro další odborné práce.

Studentka se dobře v úvodu textu drží pojmů vytyčených v rámci RVP, zároveň je škoda, že tyto pojmy a koncepty nijak dále teoreticky nerozvíjí a zůstávají tak velmi omezenými. Jakkoli je zřejmé, že musela studentka jednoznačně vytyčit a zúžit oblast, kterou analyticky zachycuje, obsáhlejší teoretický úvod práci chybí.

Učebnice, které jsou v práci analyzovány, vybírá autorka na základě regionálních preferencí v jednotlivých školách, které identifikovala vlastním zjišťováním u kolegů/ůň v ročníku. (Bylo

(případně také možné místní školy kontaktovat s dotazem na používané učebnice.) Osobně se domnívám, že si mohla studentka ušetřit analytickou práci s učebnicí, která byla identifikována jako používaná pouze u jedné školy a zároveň je datem vydání nejstarší (učebnice nakl. Fortuna z roku 1999). Jejím začleněním se nicméně rozšířily možnosti porovnání učebnic a práce ukázala, že nejstarší učebnice nemusí být z hlediska sledovaného tématu nutně nekvalitní. Studentka prezentuje výsledky své analýzy v sadách tabulek a textů, kterými je uvádí či komentuje. Tyto nástroje používá prakticky a účelně pro dobré a srozumitelné sdělení jednotlivých informací. V závěru v zásadě doporučuje z hlediska nejlepší zpracovanosti sledovaného tématu učebnici Nové školy. V samotné analýze se ukazuje jako dobrý nápad rozlišení úkolů v učebnicích na kognitivní a afektivní, jak je studentka označuje. Pomáhá to lepšímu porozumění a zmapování odlišností v prezentaci témat v jednotlivých učenicích. Analytické části by rozhodně slušelo větší množství konkrétních příkladů jednotlivých pozorovaných a počítaných jednotek. Studentka zachycuje i rozdíly mezi jednotlivými ročníky daných učebnic. Zde by stálo za doplnění zamyšlení nad vhodností prezentovaných či naopak chybějících témat pro různé věkové kategorie žáků a žákyň. V závěru studentka omylem přejmenovává opakovaně "Hravou občanskou výchovu" na "Hravou školu", provděpodobně v souzvuku s porovnávanou "Novou školou" (s. 102, 104). Vzhledem k vlastnímu výzkumnému nasazení studentky a objemu práce, kterou odvedla, navrhuji i přes dílčí výhrady hodnocení práce "výborně".

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.: ANO

Práci doporučuji k obhajobě: ANO

Návrh klasifikačního stupně: výborně

Náměty pro obhajobu:

Jak konkrétně by bylo podle autorky nejvhodnější prezentovat téma "jinakosti" v současných vzdělávacích podmínkách základních škol a společnosti? (Uveďte příklady.)

Jakou roli v prezentaci tématu "jinakosti" hraje osobnost učitele/ky?

Datum: 16.08.2019

Podpis: _____

